

KU LEUVEN

Transfer vedeckých poznatkov v oblasti stavebnej akustiky

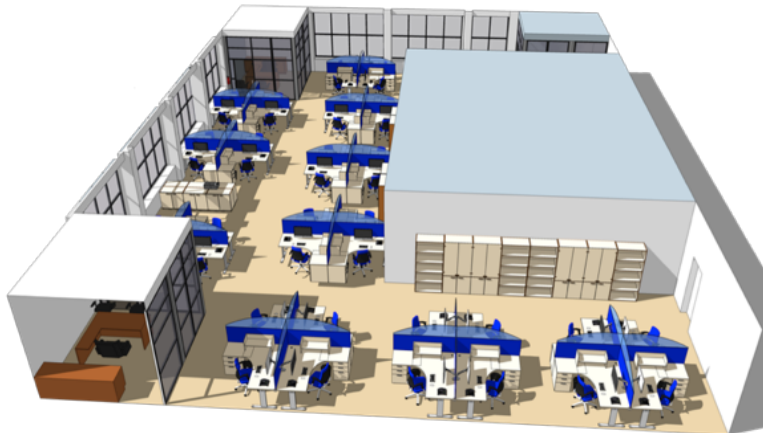
Monika Rychtáriková

KU Leuven / STU Bratislava

predslov

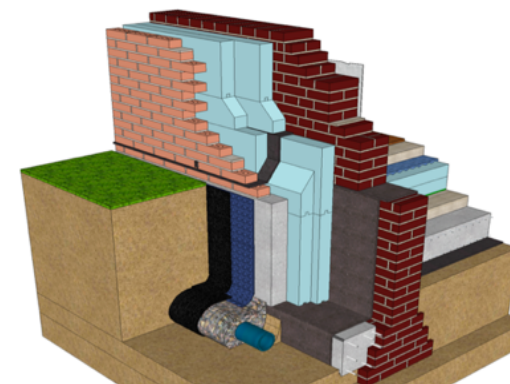
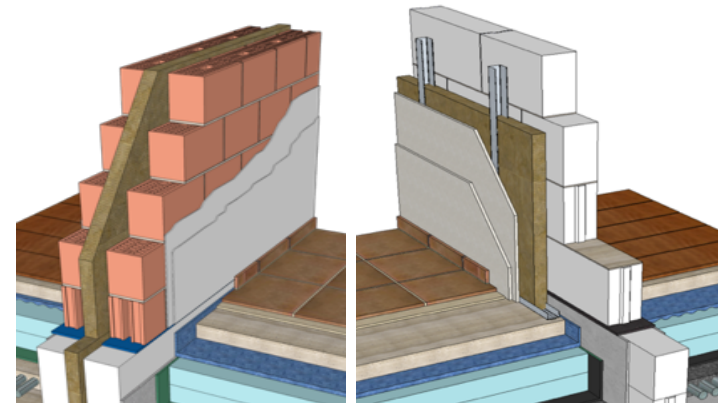
- **Priestorová akustika**

- Kvalita zvuku v miestnosti
- objem, tvar, pohltivosť

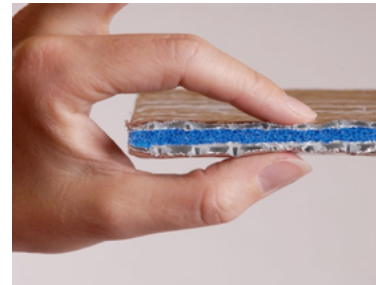
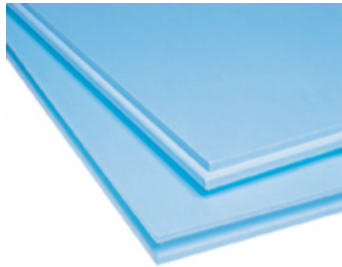
- **Stavebná akustika**

- Zvukové izolácie

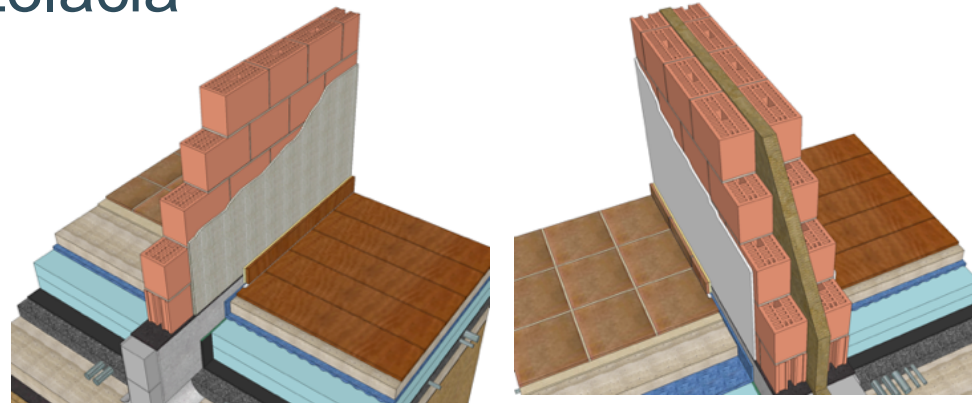

predslov

- Zvuková izolácia nie je vždy aj tepelná izolácia
- Zvuková izolácia sa nerieši materiálom ale konštrukciou
- Tepelná izolácia

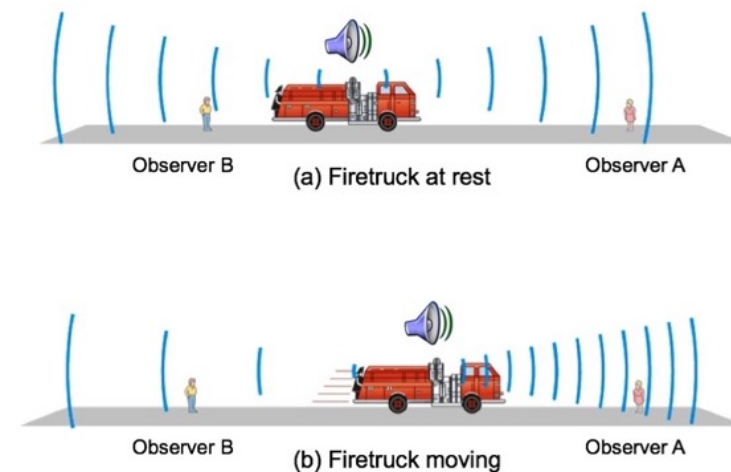
- Zvuková izolácia

Čo významné sa stalo v roku 1842 ?

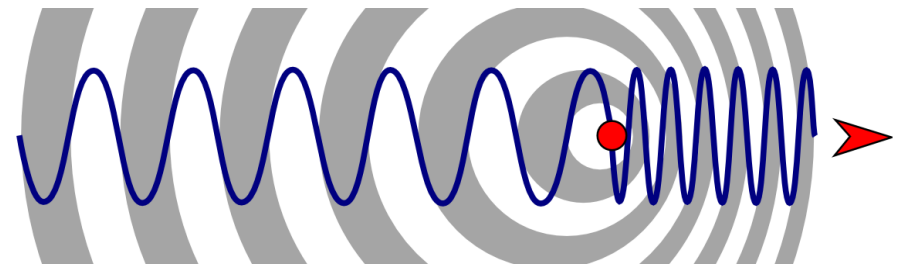
Christian Johann Doppler

Čo významné sa stalo v roku 1842 ?

Transfer vedy do technológie

Popísanie vedeckých poznatkov

- Paralelne a nezávisle s Dopplerovým výskumom sa však postupne rozvíjal aj iný príbeh, ktorý zo začiatku s Dopplerom vôbec nesúvisel...

- Hluk od susedov a akustická pohoda v bytových domoch

Hluk od susedov a spoločenské triedy

- **Gramofón**
- lacný zdroj hudby v domácnosti
 - Rotterdam – mestské zastupiteľstvo
 - zásadný rozdiel medzi hudbou produkovanou hudobníkom a prístrojom
- **Rádio**
 - zahrnuté medzi zdroje hluku 1920-30
 - Den Haag, Leiden, Breda, Utrecht, Amsterdam, Maastricht, and Groningen

Hluk od susedov a spoločenské triedy

- **Politické diskusie**

- medzi pravičiarimi a ľavičiarimi
 - komunisti, sociálny demokrati a ľavicovo orientovanými liberáli sa postavili proti zákonu o zákaze hlasnej reprodukovanej hudby..

- **Argumentácia**

- Konzervatívni politici:

“Duševne pracujúci ľudia si potrebujú odpočinúť a kvôli hluku od susedov nemôžu kvalitne spať...”

- Robotnícka trieda

“Keď prídeme večer zo šichy domov, tak všetci v našej robotníckej štvrti počúvajú tú istú stanicu a je nám tak spolu príjemne...”

K. Bijsterveld (2008): *Mechanical Sound*, MIT press

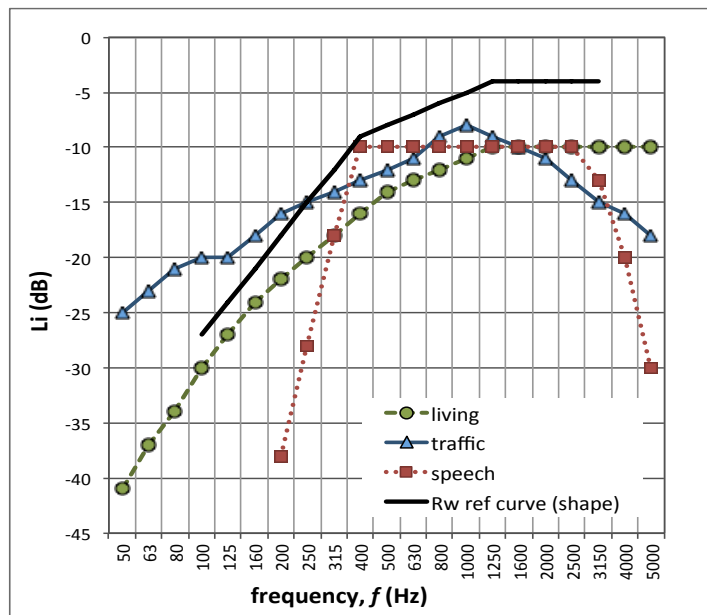
Objektívne meranie hluku

- **1937**
 - šéf polície v Amsterdame Bakker a akustik prof. Zwikker (TU Delft)
 - lacný prenosný merací prístroj na meranie hluku na uliciach pre políciu
 - vreckový hlukomer Silenta meral iba hodnoty nad 80 dB 😊
- **1950**
 - Prvé provizórne technické normy s požiadavkami na zvukovú izoláciu budov
- **1960**
 - Dilemy týkajúce sa subjektívneho vnímania hluku
 - Prof. C.W. Kosten:
“objektívne meranie je potrebné vždy doplniť aj subjektívnym hodnotením”

Meranie a posúdenie zvukovej izolácie

• 21.storočie

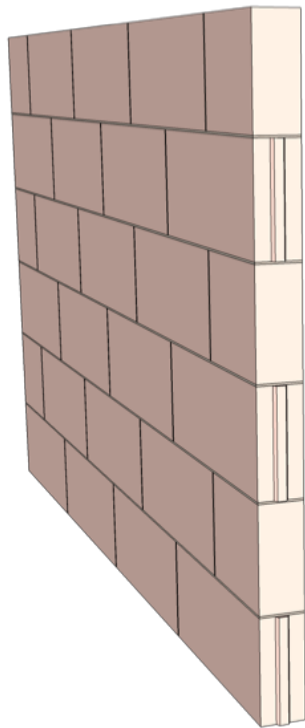
- Jednotné technické normy ISO 140, ISO 717
- Nejednotné kritériá pre jednočíselné posúdenie zvukovej izolácie
- Otázky začlenenia nízkych frekvencií $f < 100$ Hz do celkového hodnotenia izolácie

Prečo doposiaľ neboli tzv. *basové tóny* posudzované ?

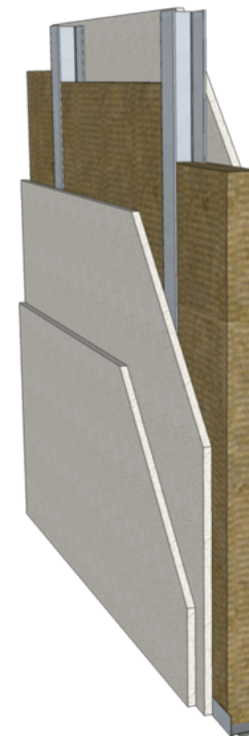
Ťažké konštrukcie

- betón, tehla ...

Ľahké konštrukcie

- Sadrokarton, drevo, ...

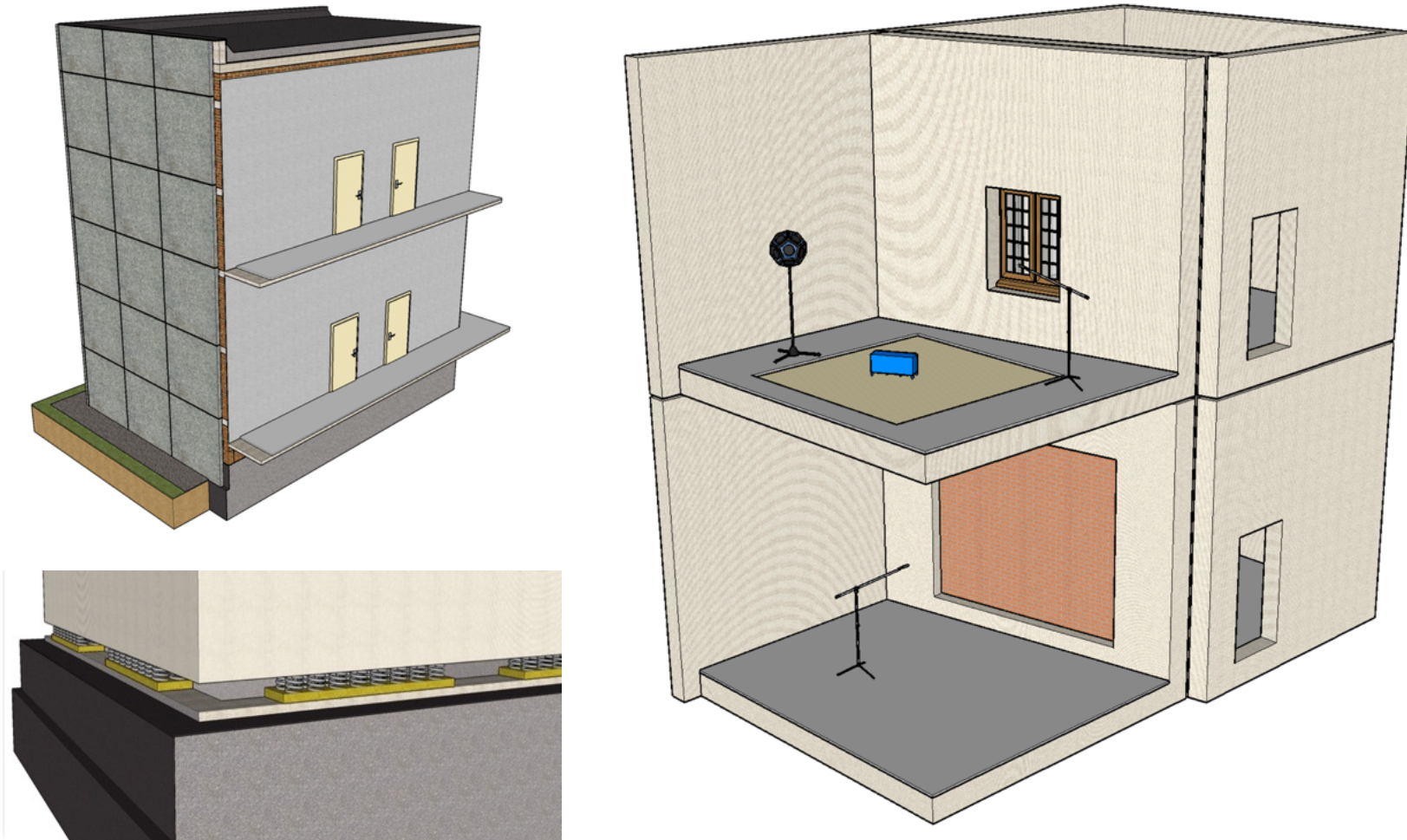
Prečo doposiaľ neboli tzv. *basové tóny* posudzované ?

- Zvukovú izoláciu pre $f < 100$ Hz
 - nie je možné odmerať klasickou metódou podľa ISO 140
 - veľká vlnová dĺžka => neistota merania

- 1000 Hz ~ 33 cm
- 500 Hz ~ 66 cm
- 100 Hz ~ 3,3 m
- 50 Hz ~ 6,6 m

Meranie zvukovej izolácie

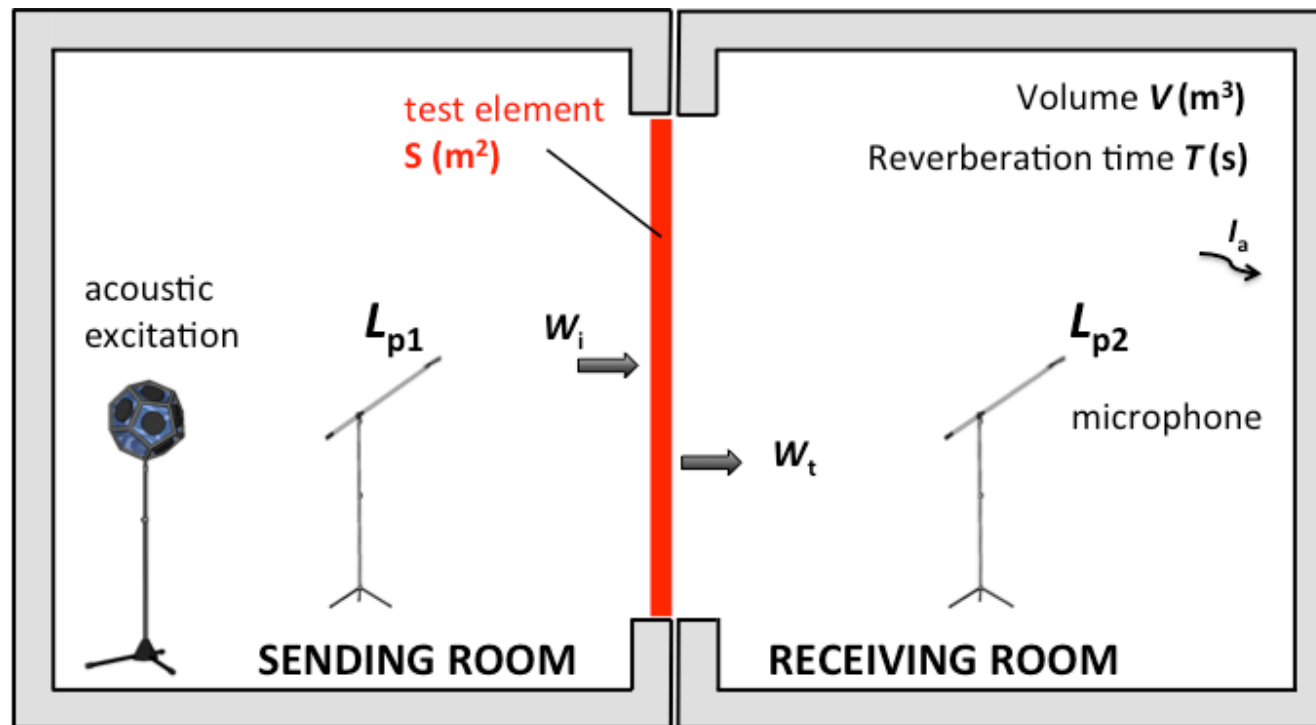
- Akustické laboratórium

Meranie zvukovej izolácie

- Súčasná metóda

$$R = L_{p1} - L_{p2} + 10 \log \frac{S}{A_2} \quad A_2 = \sum \alpha_i S_i \quad [\text{m}^2]$$

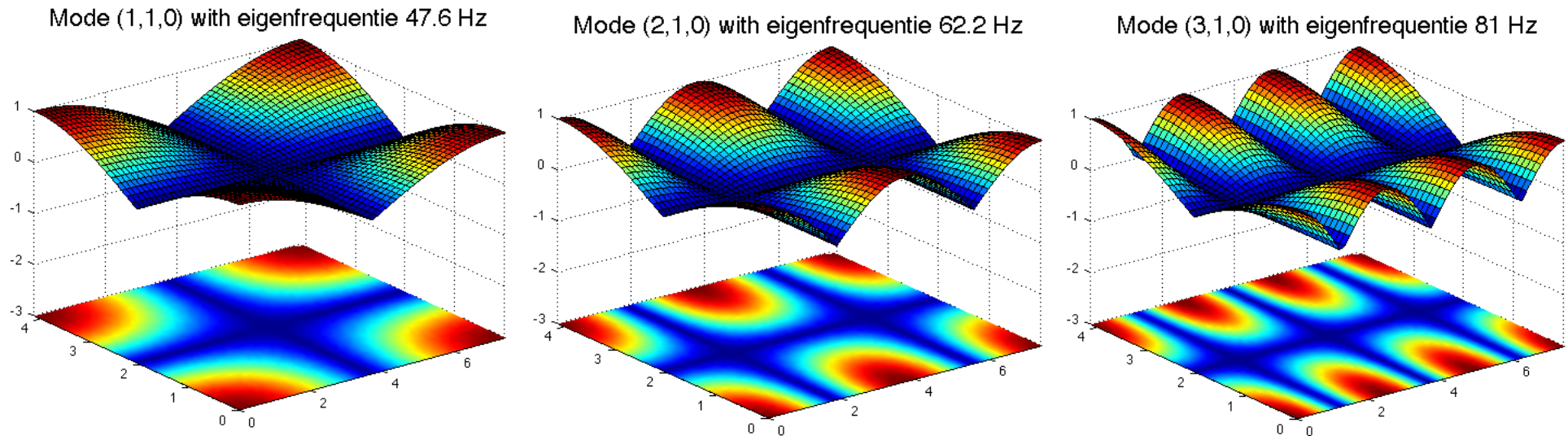

Meranie zvukovej izolácie

Meranie a posúdenie zvukovej izolácie

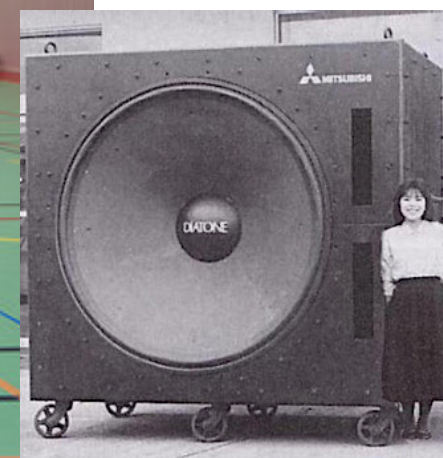
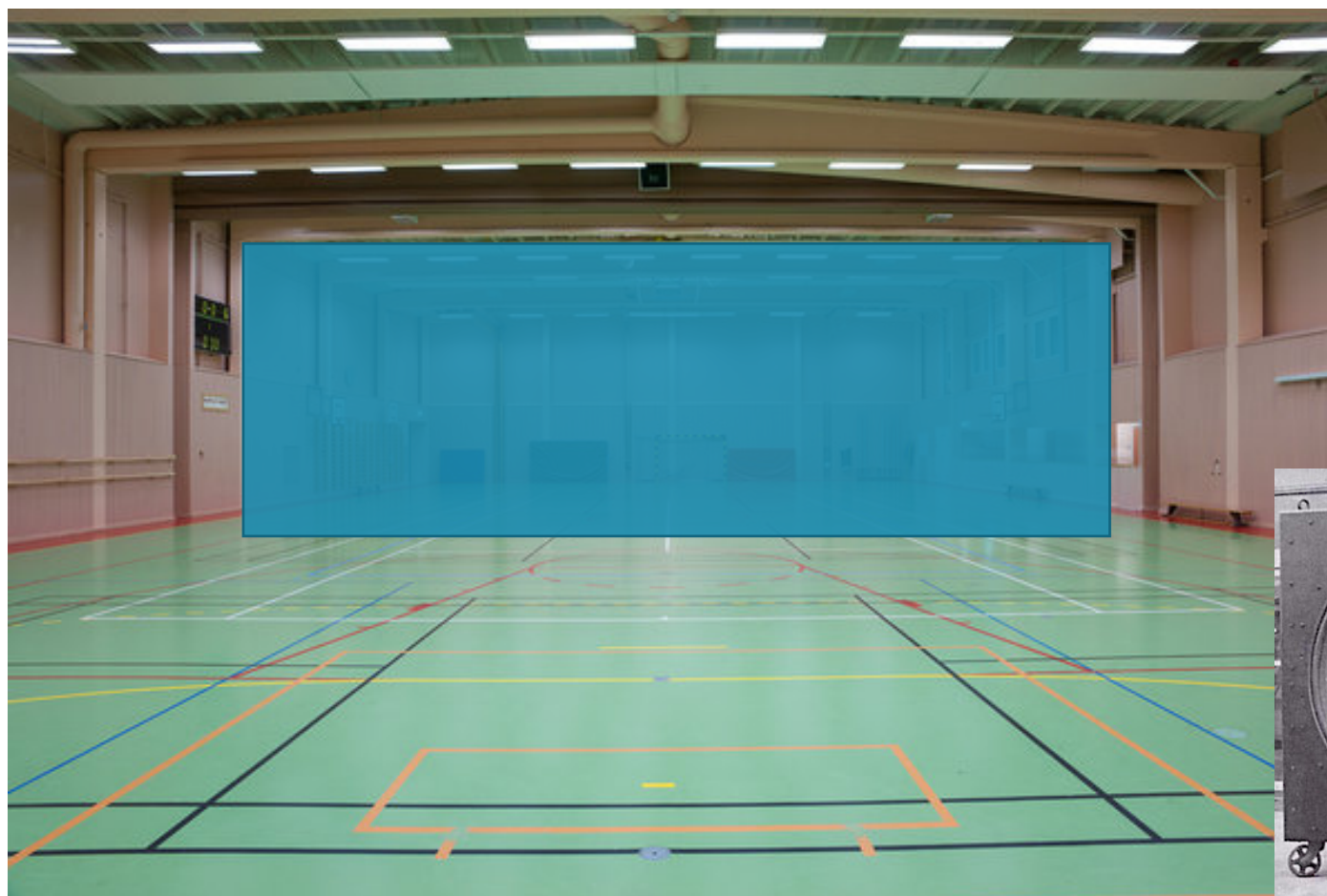
- Módy v miestnosti s rozmermi 7 x 4 x 3,3 m

- Potreba novej metódy
 - Nezávislej na veľkosti laboratória

Možné riešenia 😊

- Zväčšiť objem laboratória a reproduktora...

Možné riešenia

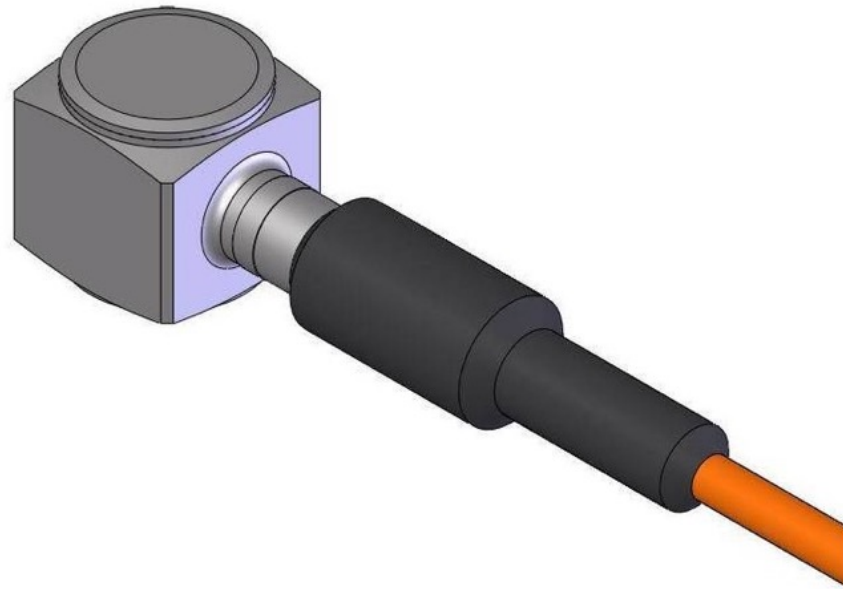
- Akustická holografia
- Meranie zvukovej intenzity

... vplyv miestnosti sme takto nevytlúčili...

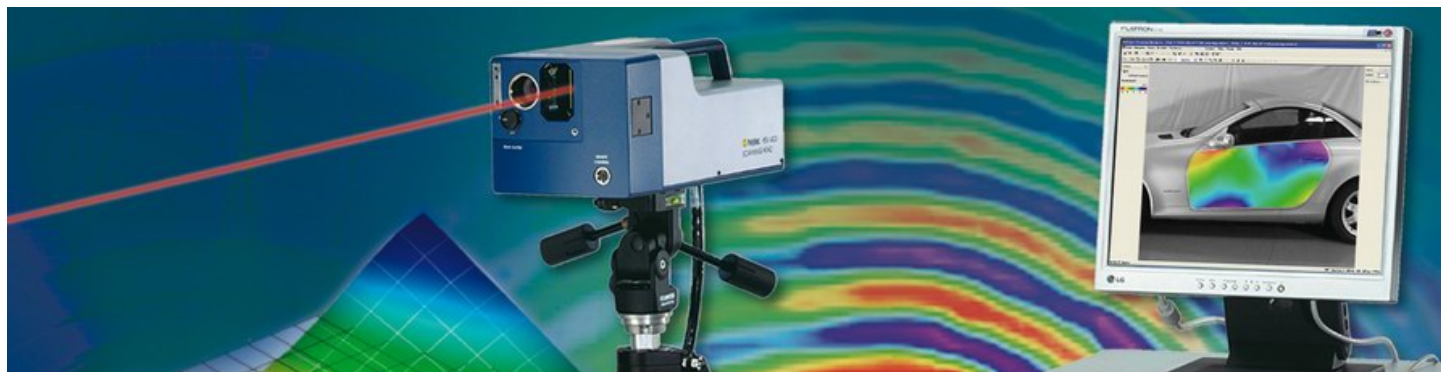
Možné riešenia

- Meranie priamo na povrchu konštrukcie
 - Accelerometer
 - Výhody: nezávislosť na miestnosti

... a čo zatiaľ Dopplerov jav ?

- ... v medzičase sa začal používať
 - v astronómii
 - v radaroch
 - pri komunikácii satelitov
 - pri zobrazovaní v lekárstve, rýchlosť krvi
 - ...
- **A pri meraní vibrácií => Laser Doppler vibrometer**

... a čo zatiaľ Dopplerov jav ?

- Bolo by možné odmerať zvukovú izoláciu laserom ?

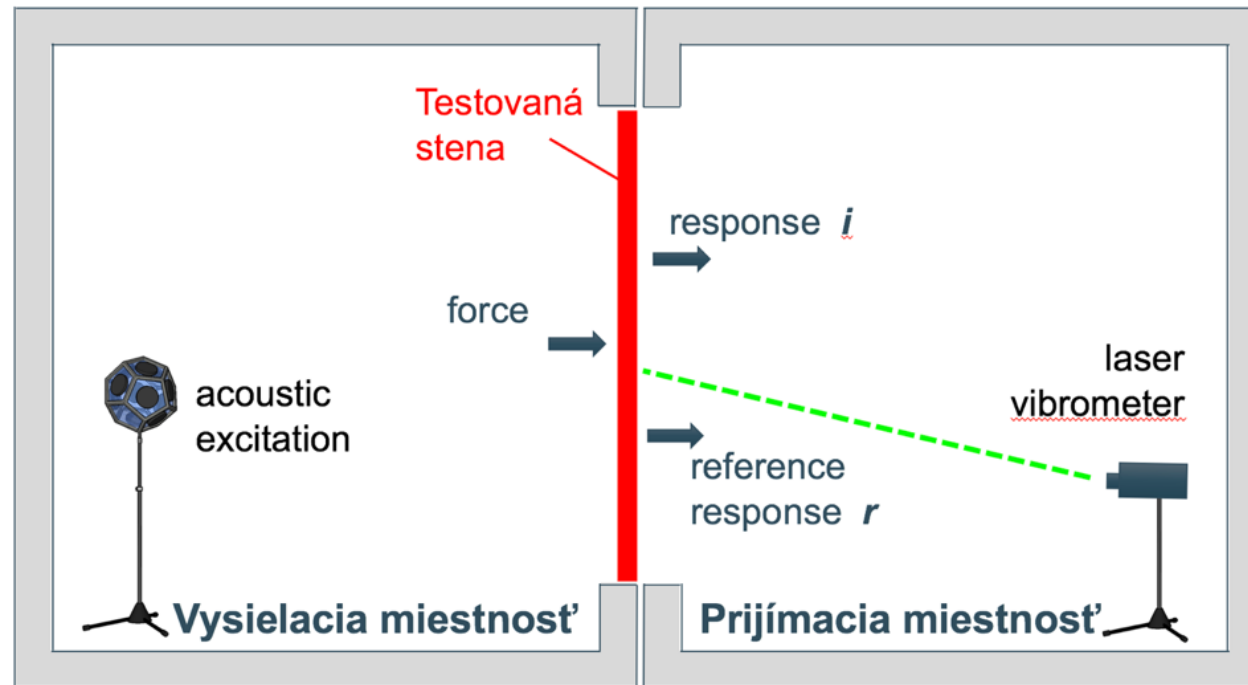
Spojenie dvoch príbehov

- mohol James Bond naozaj odpočúvať bezdrôtovým snímaním vibrácií z okna ?
- ... a nielen z okna...

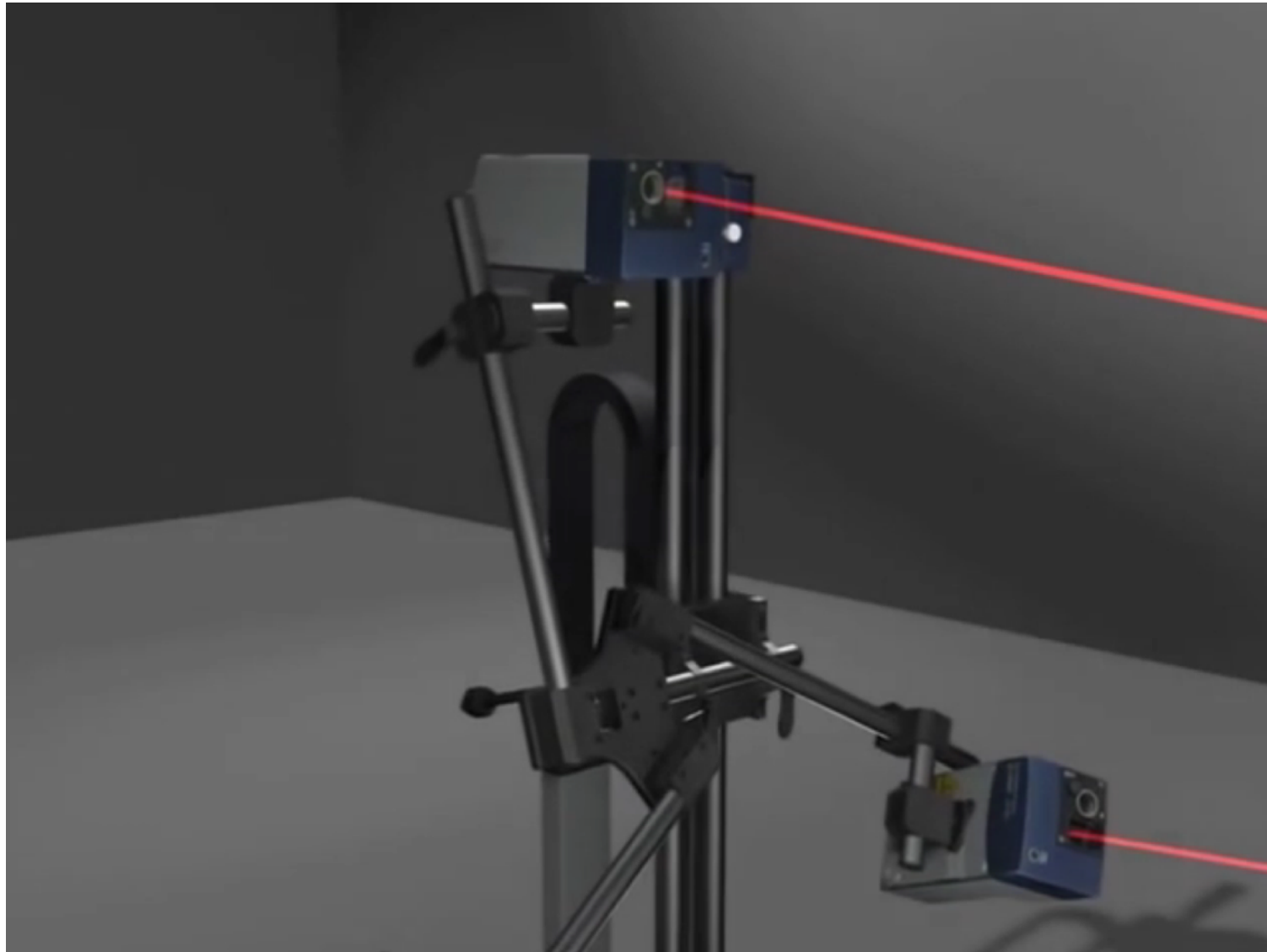

Návrh novej metódy

- K dobrému sa veci menia pomaly a postupne.
- Revolúcie prinesú vždy aj veľa zlého

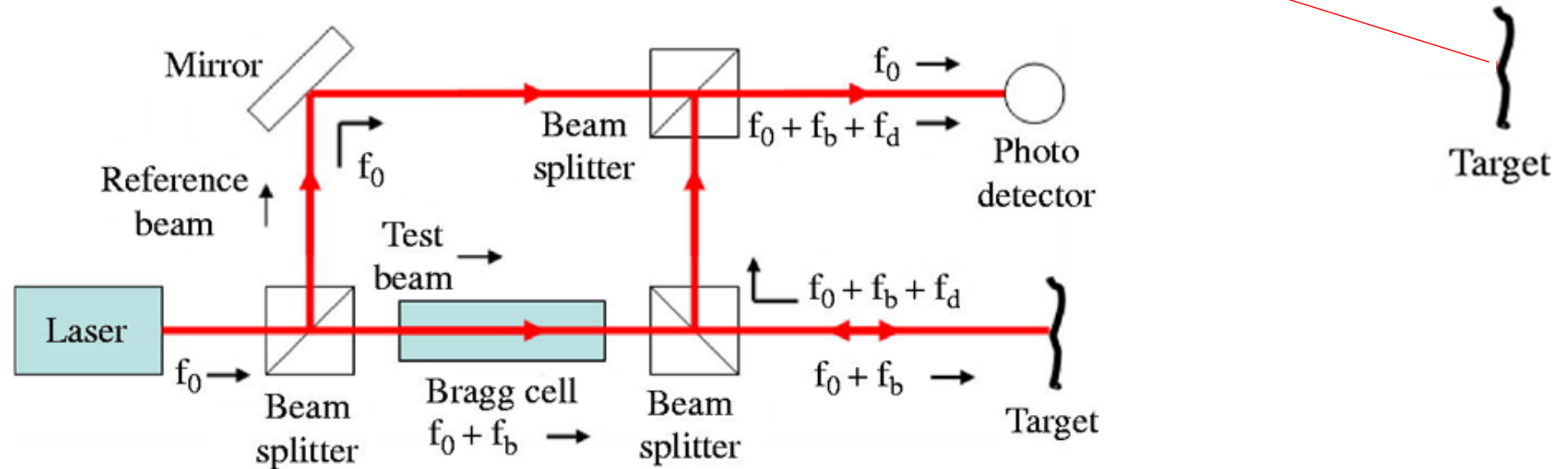
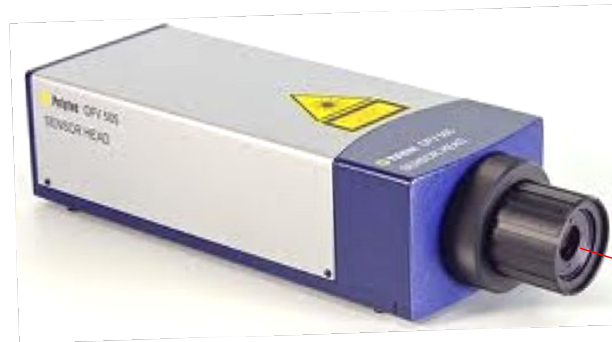

Laser Doppler scanning vibrometry, Polytec®

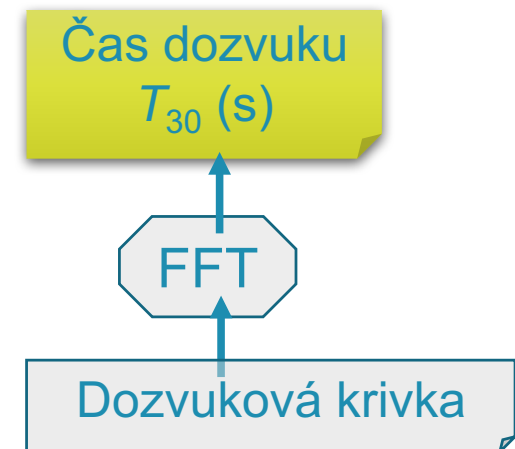
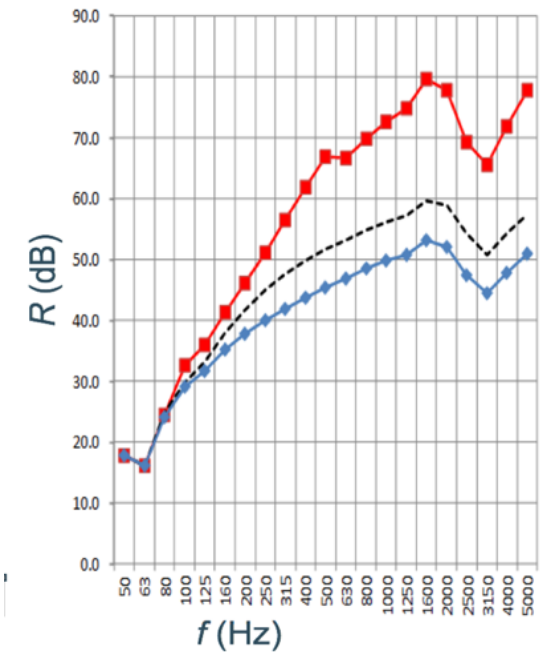
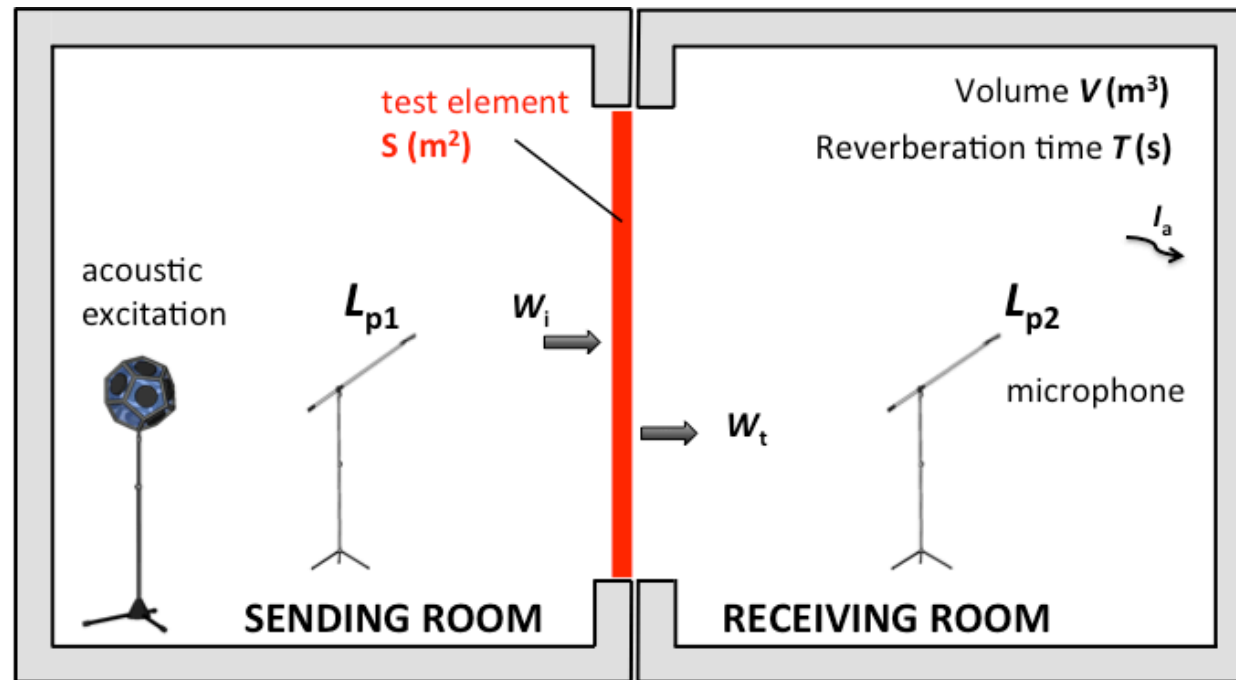
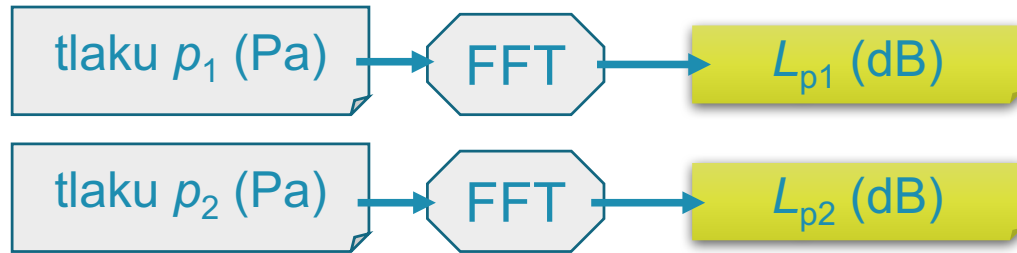
Laser Doppler scanning vibrometry, Polytec®

- An optical system to measure vibrations

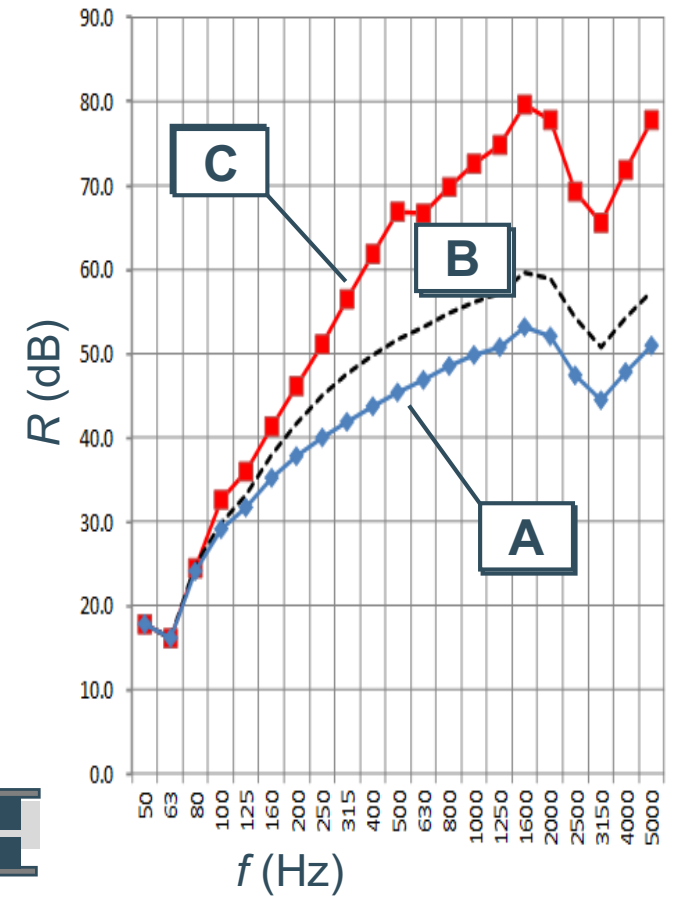
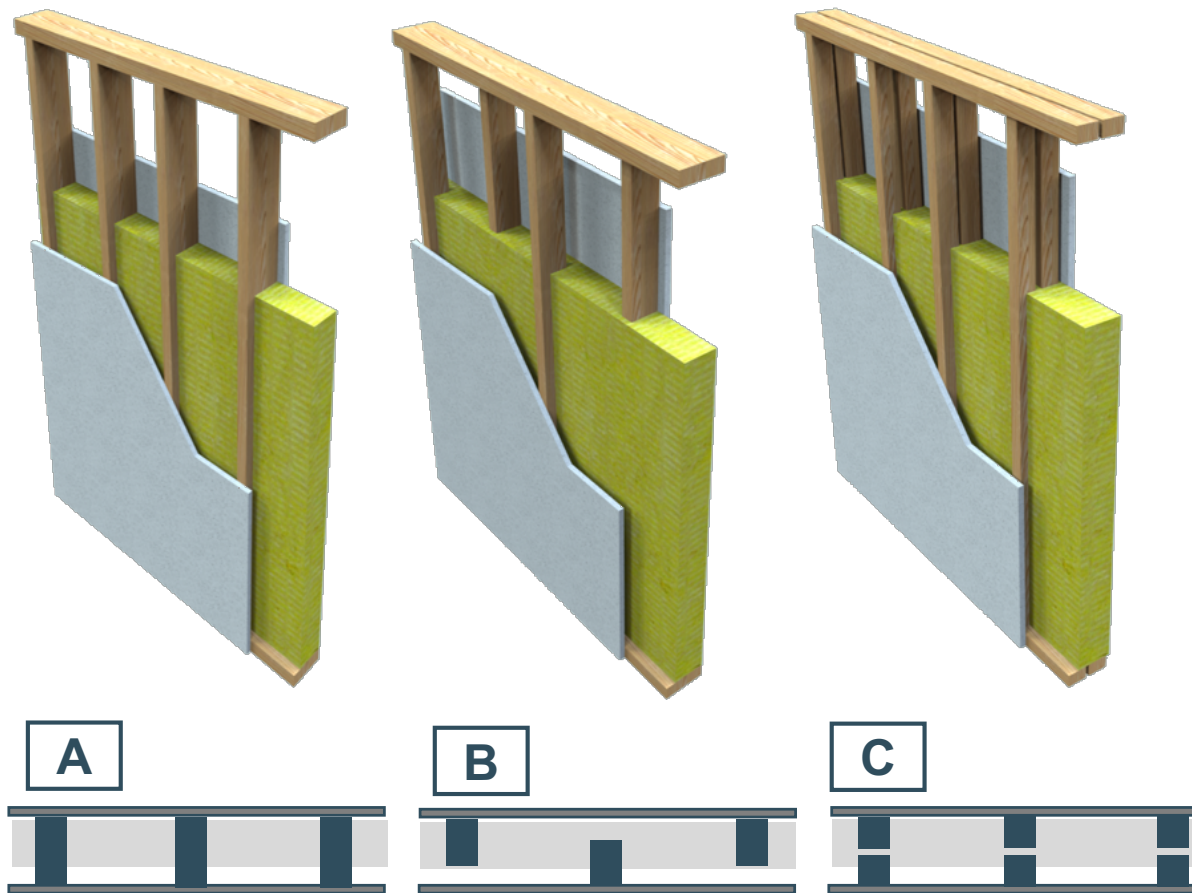

Meranie zvukovej izolácie mikrofónom

- Súčasná metóda $R = L_{p1} - L_{p2} + 10 \log \frac{S}{A_2}$

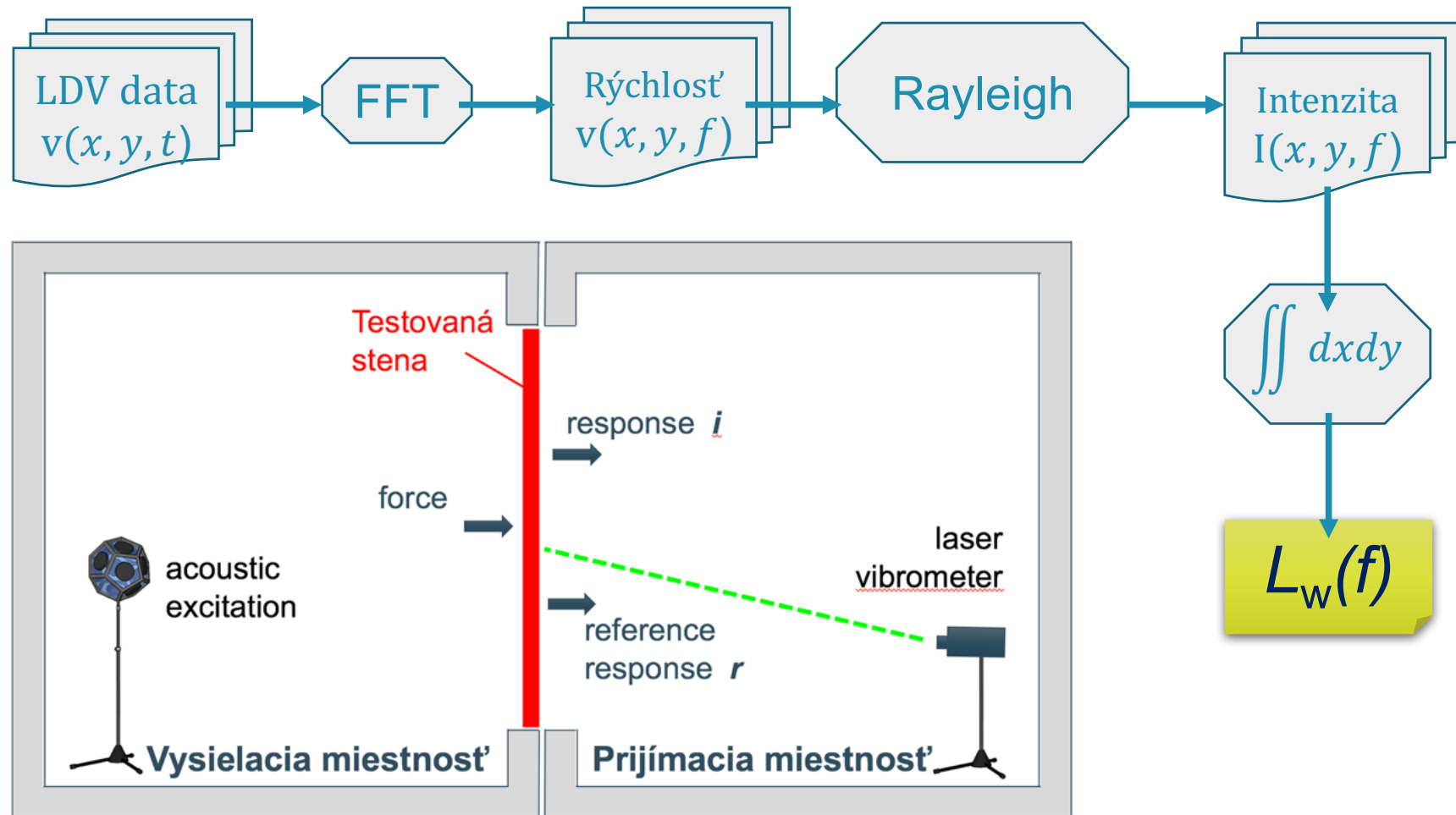

Nepriezvučnosť

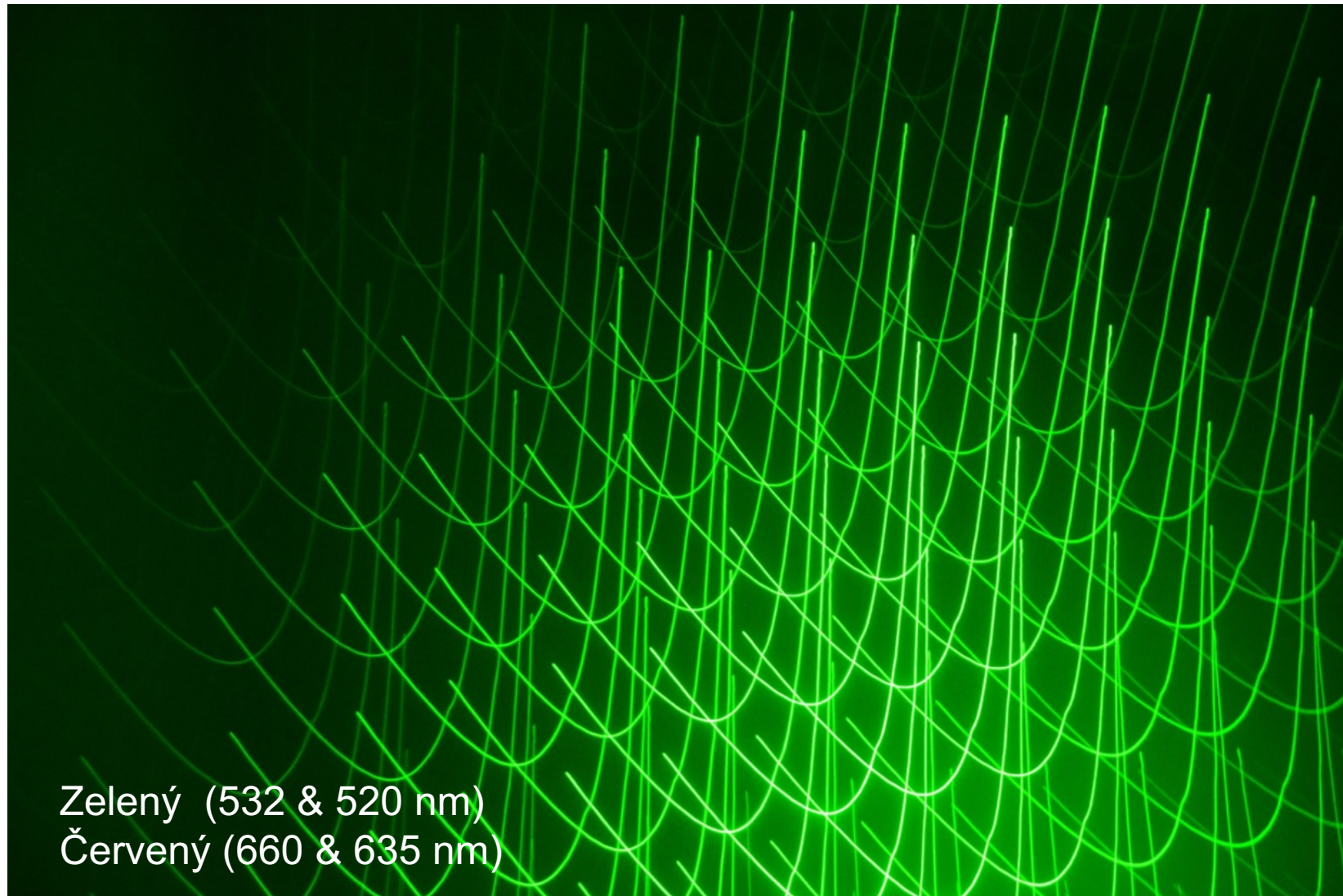

Meranie zvukovej izolácie laserom

- Navrhovaná metóda

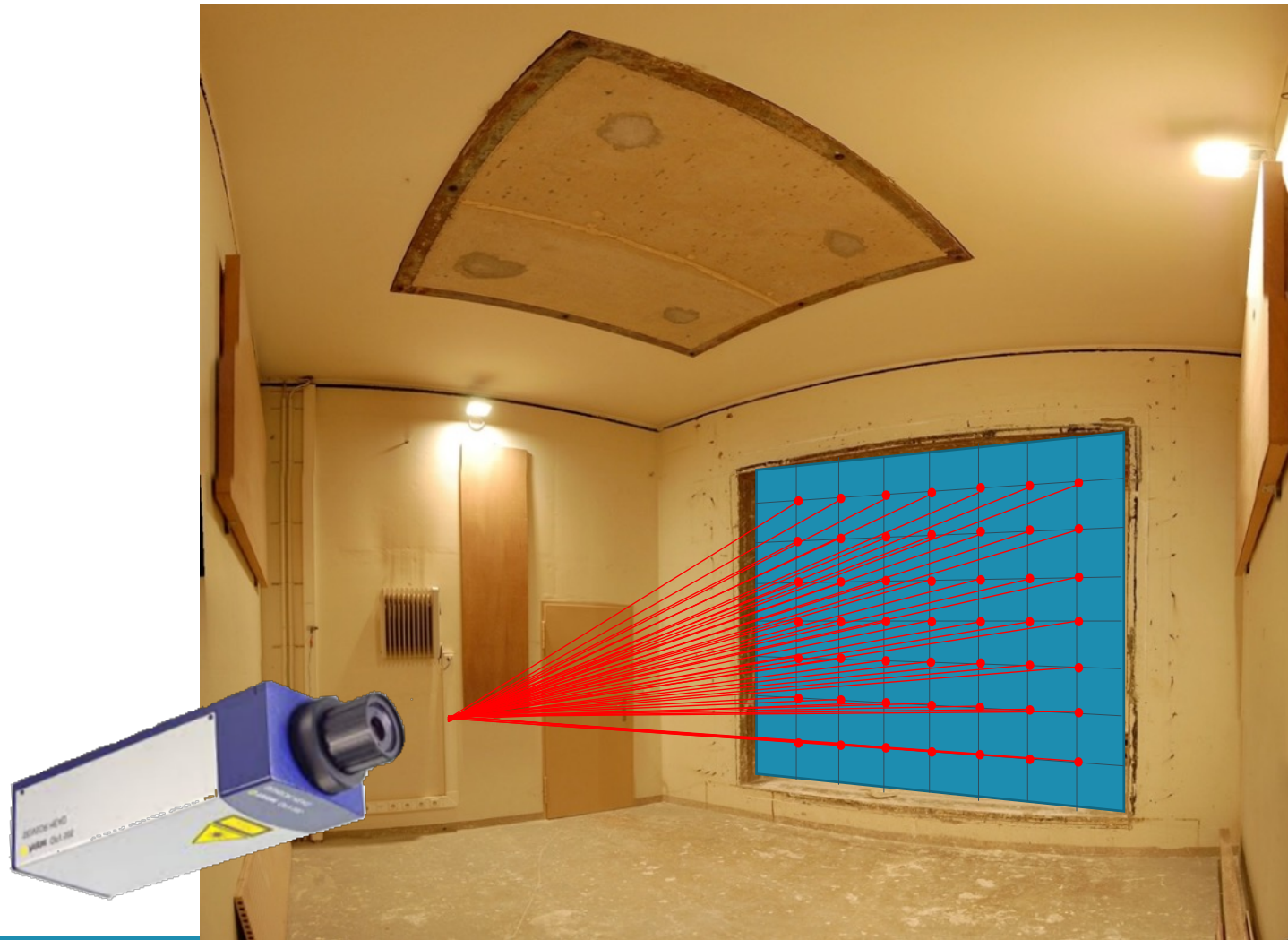

Meranie laserom ?

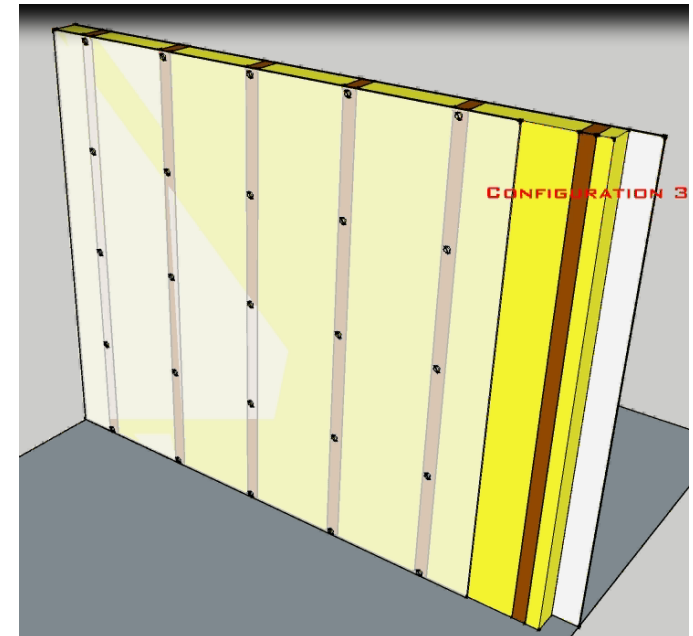
Meranie zvukovej izolácie

- Navrhovaná metóda

Laser Doppler scanning vibrometry

- Náš prvý experiment
 - Vplyv skrutiiek v sadrokartonovej stene na jej akustické vlastnosti

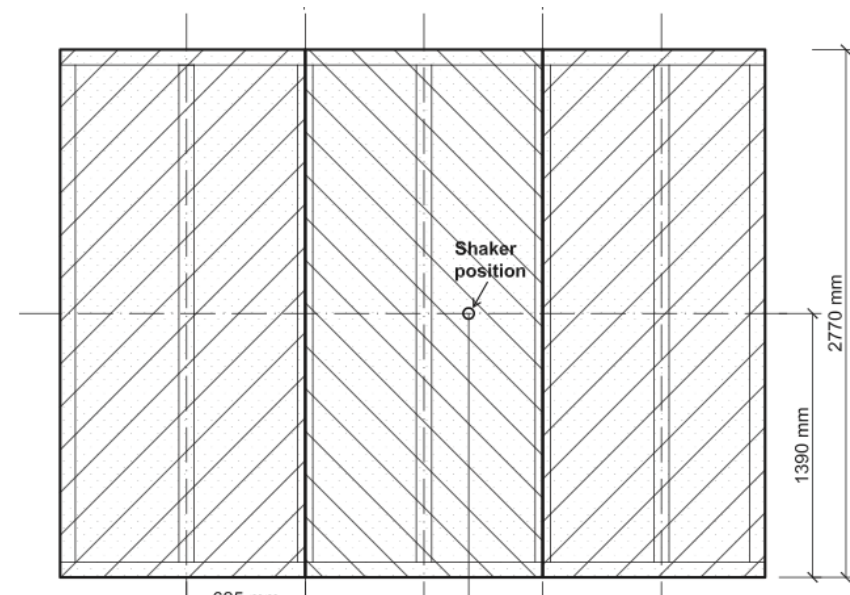
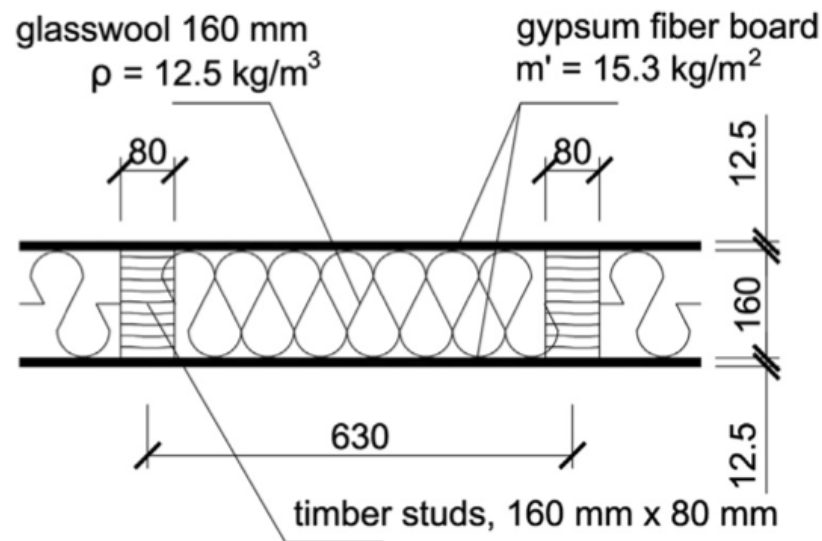
Roozen B, Muellner H, Labelle L, Rychtarikova M, Glorieux C (2015): Influence of panel fastening on the acoustic performance of light-weight building elements: study by sound transmission and laser scanning vibrometry. Journal of Sound and Vibration 346, 100-116

Laser Doppler scanning vibrometry

- Vplyv skrutiek v sadrokartonovej stene

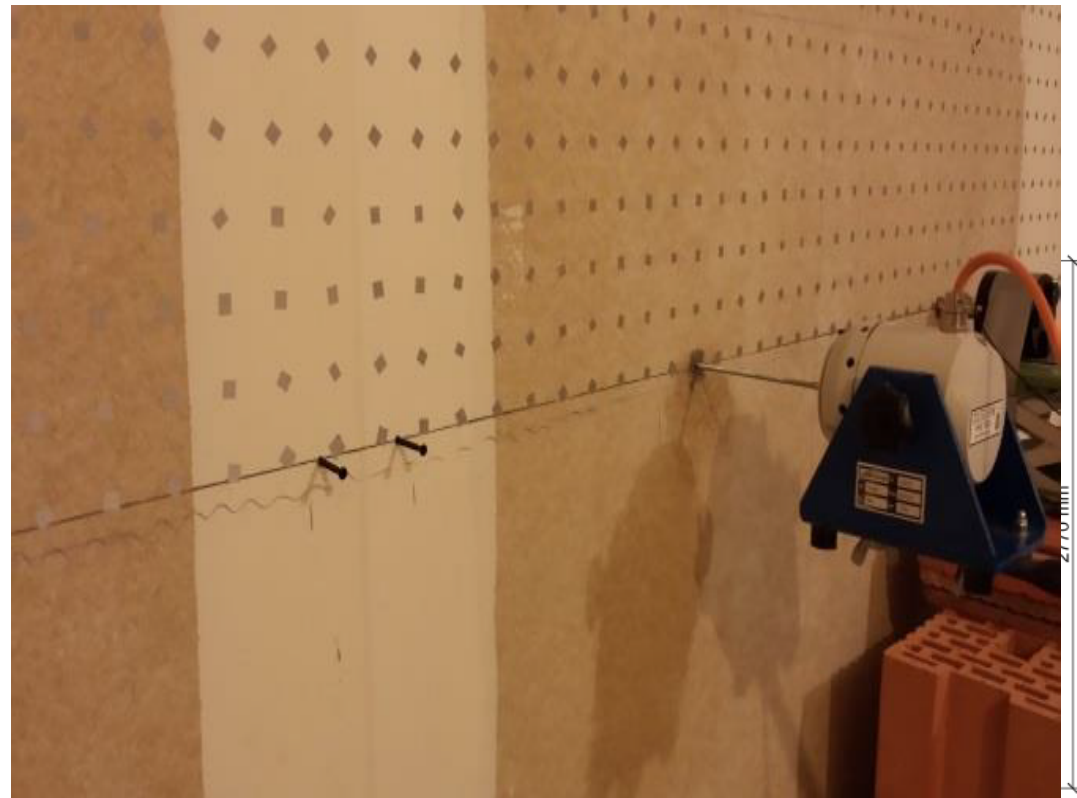
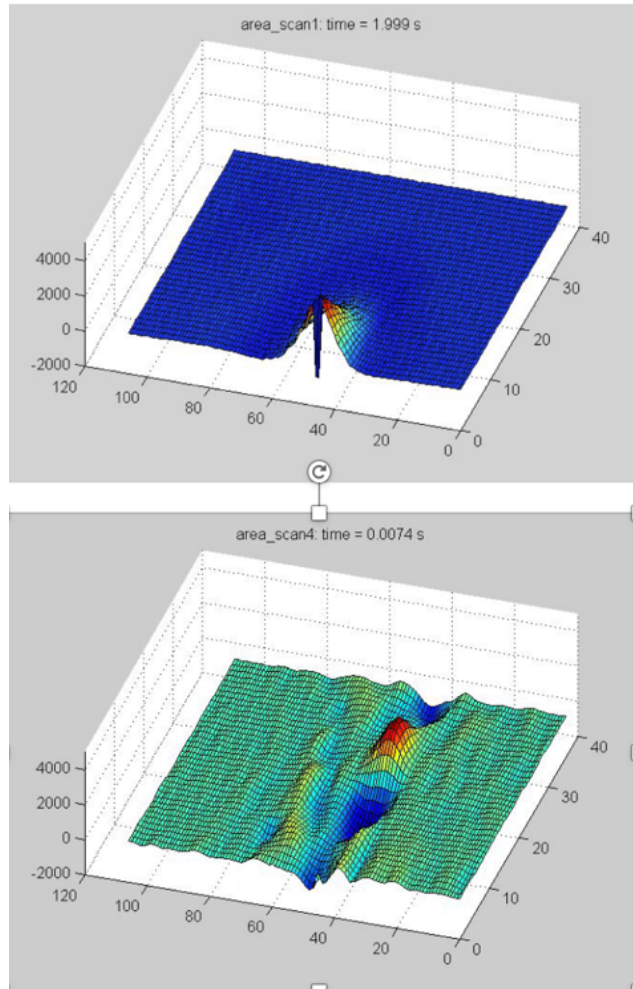
Timber frame partition			Weighted sound reduction index R_w (C; C _{tr})
1	screws at the bottom and top only		58 (-3; -7)
2	one row of screws in the middle, d=123 cm	firmly fixed	56 (-2; -7)
3	three rows of screws, d = 61.5 cm	firmly fixed	52 (-1; -4)
4	seven rows of screws, d = 30.75 cm	firmly fixed	48 (-1; -5)
5	seven rows of screws, d = 30.75cm	1/2 turn loosened	52 (-1; -8)
6	three rows of screws, d = 61.5 cm	1/2 turn loosened	56 (-2; -6)
7	one row of screws in the middle, d = 123 cm	1/2 turn loosened	58 (-2; -6)
8	screws at the bottom and top only, repeat of 1		59 (-3; -8)

Table I. Single values of the sound insulation of the partition with different screw configurations.

Laser Doppler scanning vibrometry

- Vplyv skrutiiek v sadrokartonovej stene

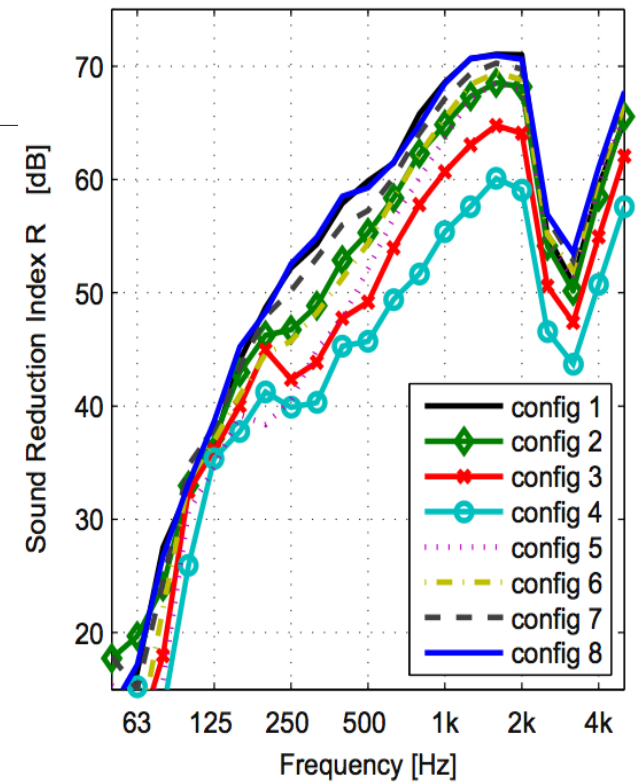
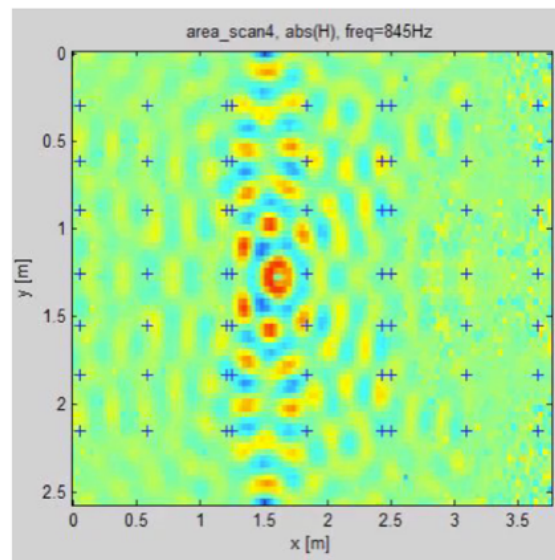
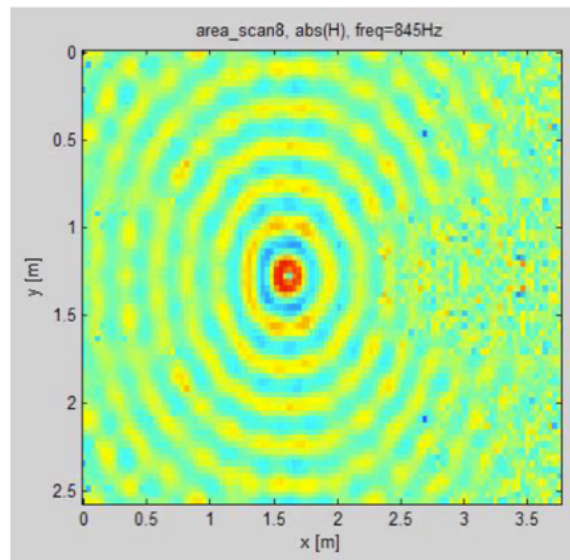

Laser Doppler scanning vibrometry

- Vplyv skrutiek v sadrokartonovej stene

Timber frame partition			Weighted sound reduction index R_w (C; C _{tr})
1	screws at the bottom and top only		58 (-3; -7)
2	one row of screws in the middle, d=123 cm	firmly fixed	56 (-2; -7)
3	three rows of screws, d = 61.5 cm	firmly fixed	52 (-1; -4)
4	seven rows of screws, d = 30.75 cm	firmly fixed	48 (-1; -5)
5	seven rows of screws, d = 30.75cm	1/2 turn loosened	52 (-1; -8)
6	three rows of screws, d = 61.5 cm	1/2 turn loosened	56 (-2; -6)
7	one row of screws in the middle, d = 123 cm	1/2 turn loosened	58 (-2; -6)
8	screws at the bottom and top only, repeat of 1		59 (-3; -8)

Table I. Single values of the sound insulation of the partition with different screw configurations.

Laser Doppler scanning vibrometry

- Meranie laserom na transparentných konštrukciách

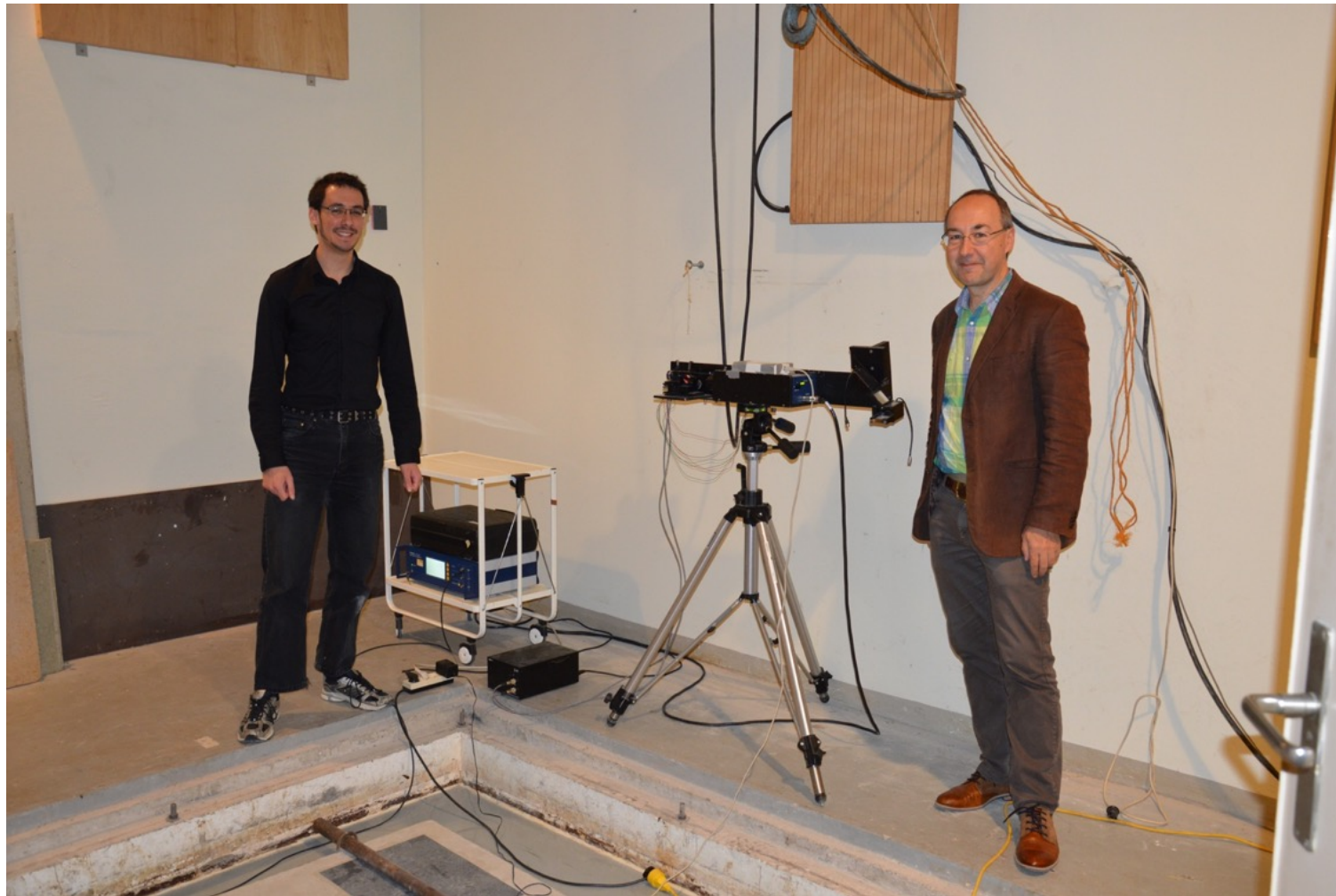
Laser Doppler scanning vibrometry

- Meranie laserom na transparentných konštrukciách

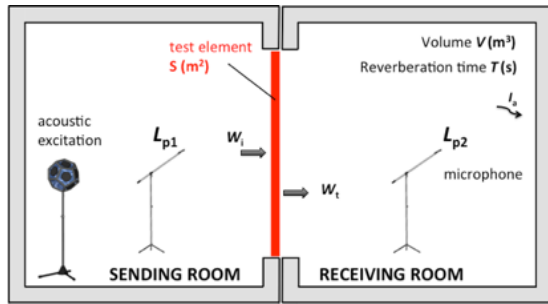
Laser Doppler scanning vibrometry

- Meranie laserom na transparentných konštrukciách

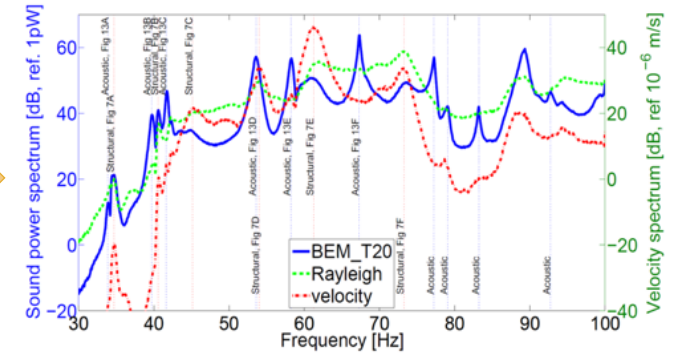
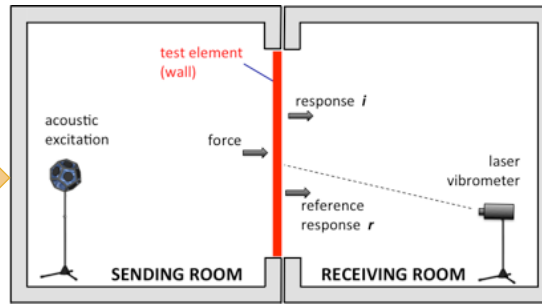

Nová metóda

Štandardná metóda

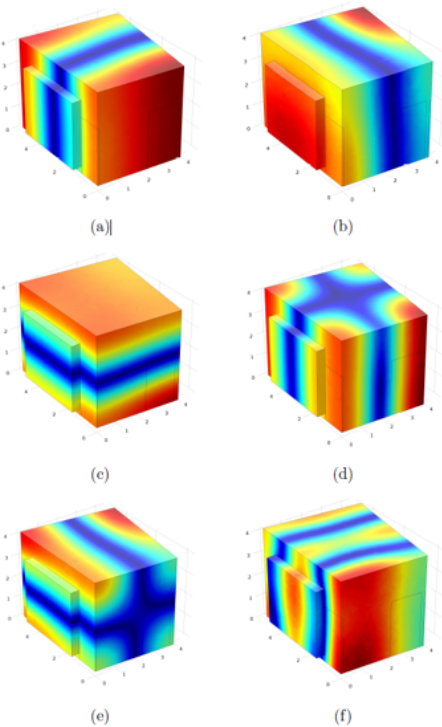

Nová metóda

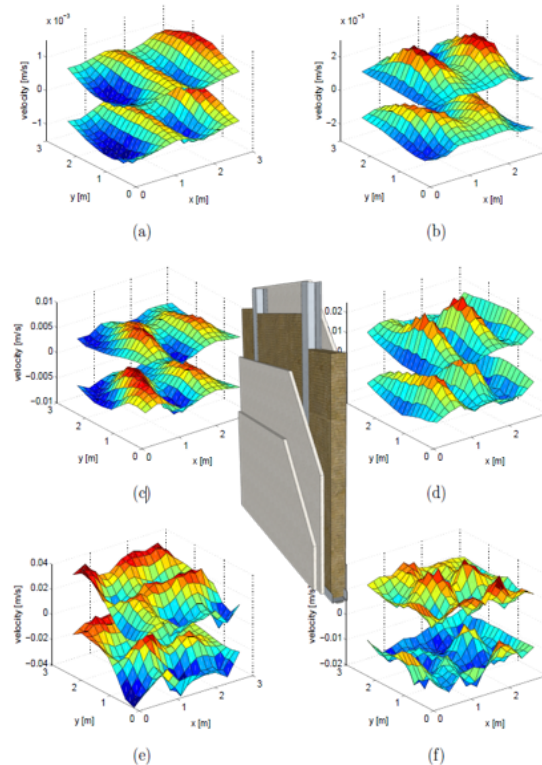
Akustická rezonancia

Prijímacia miestnosť

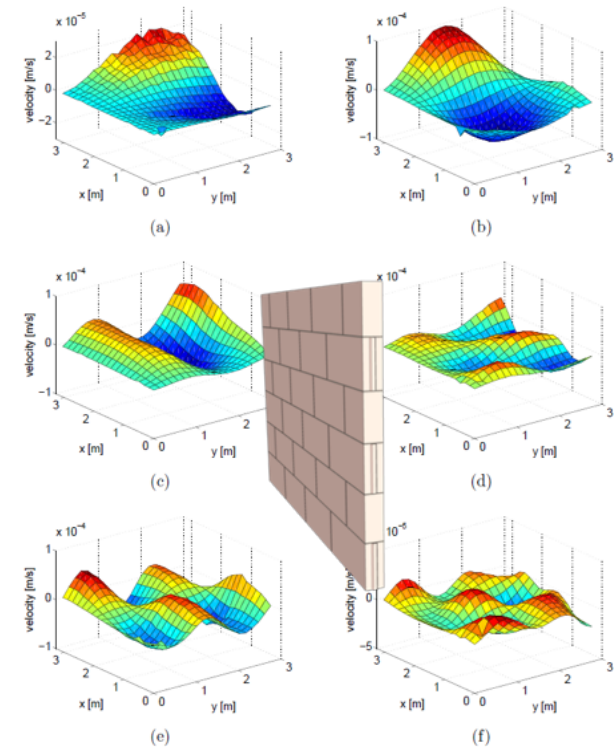

Štruktúrna rezonancia

Ľahká dvojité stena

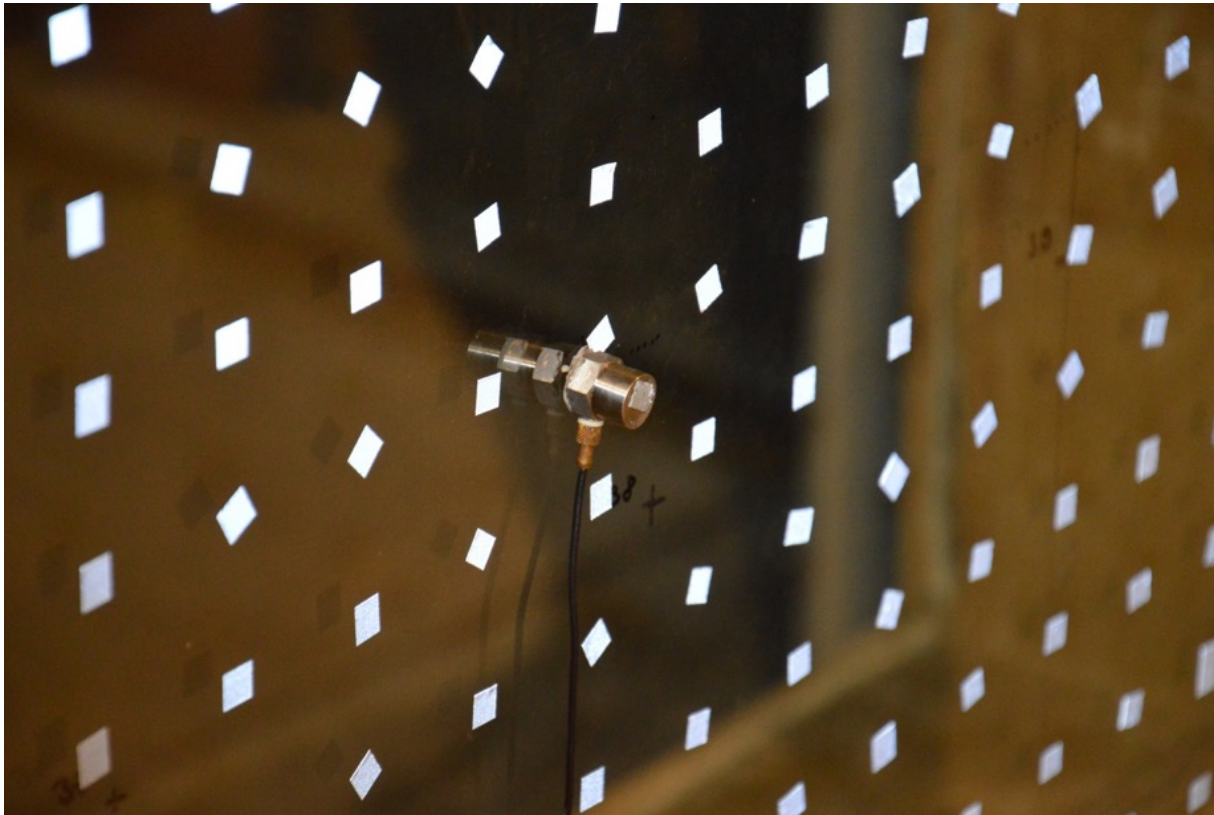

Tehlová stena

Laser Doppler scanning vibrometry

- Na Slovensku
 - Ing. Daniel Urbán, PhD.

Laser Doppler scanning vibrometry

- Zdokonaľovanie metódy pokračuje

Pod'akovanie

- **EU H2020 RISE (no.690970):** Advanced physical-acoustic and psycho-acoustic diagnostic methods for innovation in building (PAPABUILD) 2016 - 2020

Ďakujem
za pozornosť